

До

**Членовете на научното жури
за защита на дисертационен труд**

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р Таня Николова ЙОСИФОВА

доцент по гражданско и семейно право

в Юридическия факултет на

Университета за национално и световно стопанство

член на научно жури (определена със Заповед на Ректора №1911 от
2.07.2015 г.)

за публична защита на дисертационния труд на
Фатме Меджитова Демирова на тема „Договорът за аутсорсинг в
българското гражданско право”
за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
по научната специалност „Гражданско и семейно право”

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Фатме Меджитова Демирова е редовен докторант в катедра „Гражданскоправни науки” на Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ по научната специалност „Гражданско и семейно право”. Дисертационният труд е в обем от 173 страници и включва увод, три глави и заключение. Съдържанието на главите е развито в точки и подточки. Библиографската справка на труда включва списък на използваната литература на кирилица и на латиница.

Дисертантката Фатме Демирова е родена на 13.10.1984 г. в с. Сатовча, община Сатовча, област Благоевград. През 2007 г. завършва висше юридическо образование в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Зачислена е за редовен докторант в същия факултет със Заповед на Ректора № 854/21.04.2010 г. От 2011 г. води семинарни занятия по дисциплините „Семейно и наследствено право“, „Облигационно право“ и „Търговски сделки и несъстоятелност“. Със Заповед на ректора № 1718/4.07.2015 е отчислена с право на защита.

I. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представения дисертационен труд

Значимостта на изследването се определя от факта, че то е посветено на недостатъчно проучен ненаименован договор, който има широко приложение в практиката. Това е първото в българската правна литература монографично изследване, посветено на договора за аутсорсинг по българското гражданско и търговско право.

Първата глава от дисертацията е озаглавена „Същност и характеристика на договора за аутсорсинг“. Авторът е извел определение на договора за аутсорсинг, характеризирал го е, включен е исторически и сравнителноправен преглед, отграничения от други договори и разглеждане на договори за аутсорсинг, получили правна регламентация. Изследвани са правни и икономически теории за същността на аутсорсинга. Проследено е развитието на аутсорсинга, като са разгледани и няколко теории по отношение на възникването му. Договорът за аутсорсинг е определен като ненаименован договор с продължително изпълнение, с който се възлагат за изпълнение определени функции, дейности, процеси, срещу уговорено възнаграждение.

Във **втората глава** се разглеждат условията и редът за сключването на договора за аутсорсинг, страните по договора, предмета на договора и неговата правна същност. Сключването на договора за аутсорсинг се урежда от правилата на ЗЗД и от правилата на ТЗ. Някои от договорите са аутсорсинг са определени като административни, но последиците им се уреждат от облигационното или търговското право. Поначало договорът за аутсорсинг е неформален с някои уредени от закона изключения. Страните по договора са възложител (доставчик) и аутсорсер (изпълнител). Възложителят е най-често търговец или публична организация. Ако не е изрично уговорено, че договорът за аутсорсинг е сключен с оглед на личността на изпълнителя, следва, че поначало той е за заместима престация. По отношение на предмета на договора за аутсорсинг той се определя като продължително осъществяване на дейност, която обикновено има второстепенен и обслужващ характер за възложителя, но се припокрива с основния предмет на дейност на изпълнителя и няма пречка предмет на договора за аутсорсинг да бъде продължително осъществяване на дейност, която не е обслужваща или второстепенна.

Предмет на **третата глава** от труда е действието и прекратяването на договора за аутсорсинг. Разгледани са основните задължения на изпълнителя, задълженията на възложителя, неизпълнението на договора, отговорността на страните и прекратяването на договора. По отношение на неизпълнението на договора за аутсорсинг са изследвани формите на неизпълнение, влиянието на непреодолимата сила и на случайното събитие върху действието на договора. Разгледани са различни хипотези на прекратяване на договора за аутсорсинг, уредени от ЗЗД и от ТЗ, както и особени хипотези, включени в специалната правна уредба на договора за аутсорсинг.

II. Достойнствата на труда на Фатме Демирова са следните.

Авторът е използвал следните методи на правно изследване – догматичен, систематически и телеологически. Трудът е систематизиран по такъв начин, че да позволи на автора да изследва явлението през призмата на традиционни теоретични постановки и в контекста на въпросите на общата теория на гражданското, облигационното и търговското право. Дисертантката показва, че познава добре гражданскоправната и търговскоправната материя и е способна да води научна дискусия, като аргументира становищата си. Достойнствата на труда са и в неговото практическо значение.

Основните научни приноси на дисертантката са по-конкретно следните:

1). Въз основа на изведеното определение за договора за аутсорсинг е направена характеристика на договора, като са изяснени правата и задълженията на страните по него, както и неговото съществено съдържание (*essentia negotii*);

2). Направен е анализ на правната уредба на договора за аутсорсинг по Кодекса за застраховането (чл.60-61а), по Наредба №15 от 17.05.2009 г. за условията за издаване на разрешение за производство/внос и принципните изисквания за добра производствена практика на всички видове лекарствени продукти, на лекарствени продукти за клинично изпитване и на активни вещества и по Закона за горите;

3). Разгледано е сключването, действието и прекратяването на договора за аутсорсинг;

4). Договорът за аутсорсинг е отграничен от други сходни договори и правни фигури (договора за възмездна услуга, договора за изработка, договора за поръчка, публично-частно партньорство, договора за

франчайзинг и договора за факторинг), като по този начин е направен опит да се изясни правната същност на договора за аутсорсинг;

5). Направен е анализ на съдебната практика, касаеща отделни въпроси на договора за аутсорсинг, която е включена в изложението;

6). Изследвана е отговорността на изпълнителя и на възложителя при неизпълнение на договорните им задължения и правните последици от неизпълнението;

7). Интерес представлява и анализът на начините за определяне на цената, която дължи възложителят по договора за аутсорсинг.

Посочените научни приноси несъмнено показват способностите на докторантката за самостоятелни научни изследвания.

II. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да се отправят и някои критични бележки и препоръки, които се явяват слабости на дисертационния труд.

На първо място, на много места в изложението се правят ненужни встъпителни и обяснителни бележки по въпроси, които остават извън предмета на разглеждане на темата (например що е престация е еднократно и с трайно изпълнение, неизпълнението и неговите форми, непреодолима сила, стопанска непоносимост и други). В същото време темата на дисертационния труд, бидейки недостатъчно изследвана в българската правна доктрина, изисква по-широкото използване на сравнителноправния метод на изследване, като се включат и анализират чуждестранни източници, най-вече от държави от англо-американския правен кръг, както и от държави-членки на Европейския съюз.

На второ място, изложението би спечелило, ако договорът за аутсорсинг бъде съпоставен с рамковия договор като договор с продължително изпълнение, както и с трудовия договор (макар такова съпоставяне да е загатнато на с.93 и сл. от дисертацията).

На трето място, следва да се прецизира застъпването от докторантката становище, че предмет на договора за възмездна услуга и на договора за изработка е определен резултат, а не би могъл да бъде извършването на определена дейност (с.36 и с.40 от дисертацията). Много често в практиката договори с предмет извършването на определени дейности се подвеждат под договора за изработка поради липсата на изрична правна уредба на договора за услуга.

На четвърто място, на с.129 от дисертацията авторът е посочил, че обикновено неизпълнението се дължи на виновно поведение на длъжника под формата на умишъл, а по принцип е тъкмо обратното. На с.130 е пропуснат елементът „вреда“ от фактическия състав на гражданската отговорност за вреди. На с.94 се поддържа, че представителство възниква освен по силата на закона, и от договор, като в следващото изречение се посочва упълномощаването като източник на представителна власт.

Тези критични бележки не променят цялостната положителна оценка на труда.

III. Заключение

Дисертационният труд показва, че дисертантката притежава задълбочени теоретични знания по гражданско право и способност за самостоятелни научни изследвания. С оглед на постигнатите научни резултати дисертацията представлява интерес както за правната теория, така и за съдебната практика.

В заключение изразявам положителната си оценка, че представеният за защита пред научно жури дисертационен труд на тема **„Договорът за аутсорсинг в българското гражданско право“** отговаря на изискванията на чл.6, ал.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и на чл.27, ал.2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит

Рилски” за получаване на образователната и научна степен „доктор”, поради което предлагам да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Гражданско и семейно право” на Фатме Меджитова Демирова - редовен докторант в катедра „Гражданскоправни науки” на Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

София, 25.08.2015 г.

Рецензент:

д-р Таня Йосифова
доцент по Гражданско и семейно право
в Юридическия факултет на УНСС